

ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม ในยุคไทยแลนด์ 4.0

The Political Movement of the Labour Union Of Government Pharmaceutical Organization to Thailand 4.0

มธุรส ใจดี¹ ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ² วิจิตรา ศรีสอน³

Maturos Jaidee, Sirot Bharksuwan, Wijittra Srisorn

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความคิดเห็นต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ กลุ่มที่ปฏิบัติงานอยู่ในระบบการบริหารงานและกลุ่มที่อยู่นอกระบบการบริหารงานขององค์การเภสัชกรรม จำนวน 327 ราย เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ สถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัว (Independent-Samples t-test) และจะใช้สถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 ตัว ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: Oneway Anova) และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1.สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจมีความเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างต่อเนื่องโดยส่วนใหญ่เป็นการเคลื่อนไหวเพื่อผลประโยชน์ของพนักงานและผลประโยชน์ระดับชาติระดับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของพนักงานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองมากที่สุด รองลงมาคือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการจัดการองค์กรและสมาชิก ตามลำดับ 2.ความแตกต่างของระดับการศึกษาต่อความเคลื่อนไหวทางการเมือง

Received: 2021-01-13 Revised: 2021-02-08 Accepted: 2021-02-09

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Political Science Program in Government, College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University.

e-mail: jaidee.lingnoy@gmail.com

^{2 3} วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University

ของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน เพศ อายุ สถานภาพสมรส และรายได้ ไม่แตกต่างกัน 3.ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการสร้างความรู้สึกร่วมกันจะสนับสนุนให้สมาชิกองค์กรมีความเคลื่อนไหวทางการเมืองมากขึ้นโดยให้สมาชิกเท่าทันรอบรู้เรื่องสื่อ การใช้สื่อ สมาชิกต้องสามัคคี มีภาวะผู้นำและมีกิจกรรมต่อเนื่อง ให้โอกาสสมาชิกทุกคนได้เข้าร่วมทุกระดับ

คำสำคัญ (Keywords) : ความเคลื่อนไหวทางการเมือง; สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม

Abstract

The researcher is interested to study the political movements of the Labour Union of Government Pharmaceutical Organization with the objective of this research were to: 1) Level of Opinion on political movements of the Labour Union Of Government Pharmaceutical Organization, 2) Comparison the level of opinion on the political movements of the Labour Union of Government Pharmaceutical Organization in the Thailand 4.0 era, classified by personal factors 3) Suggestions and solutions to political movements of the Labour Union of Government Pharmaceutical Organization in the Thailand 4.0 era. The sample group in the research is the group operating in the management system and those outside the system of administration The Government Pharmaceutical Organization of the number of 327 Data collection with questionnaires Descriptive statistics were used, such as percentage, mean and standard deviation. Inferential statistics, ie, independent-samples t-test, is used to compare the differences between more than 2 variables with a one-way analysis of variance. (One-way Analysis of Variance: Oneway Anova) and compare the differences individually by means of (Least Significant Difference: LSD) The research findings showed that: 1) The Labour unions have political movements continuously, mostly for the interests of employees and national interests and Political movements level of employees of the Labour Union of Government Pharmaceutical Organization overall is at a high level. In terms of organizing political activists the most, followed by the learning process and organization and membership respectively 2) The difference of education levels on the political movements of the Labour Union of Government Pharmaceutical Organization in the Thailand 4.0 era The differences were statistically significant at the 0.05 level, while sex, age, status and income were not different 3) Suggestion;

Encourage members of organizations that want to strengthen their political movements. For members to be well-informed about media, continuous media usage members must unite. Leadership and ongoing activities give every member the opportunity to participate in all levels.

Keywords: Political movements; The Labour Union Of Government Pharmaceutical Organization

บทนำ (Introduction)

สหภาพแรงงานมีหน้าที่ช่วยเหลือแรงงานให้ได้รับสิทธิที่พึงมี ซึ่งเปลี่ยนแปลงตามบริบทของแต่ละประเทศ อาจขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของสหภาพแรงงานที่อยู่ในถิ่นนั้น จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า สหภาพแรงงานและการเคลื่อนไหวของแรงงานในประเทศไทย: บทบาทของการเป็นขบวนการทางสังคมและองค์กรผลประโยชน์ พ.ศ. 2515-2545 พบว่า พัฒนาการของขบวนการสหภาพแรงงานออกเป็น 3 ช่วงตามการเปลี่ยนแปลงบทบาทของสหภาพแรงงาน โดยขบวนการสหภาพแรงงานในช่วงระหว่าง 14 ตุลาคม 2516 ถึง 6 ตุลาคม 2519 เป็นขบวนการสหภาพแรงงานแนวสังคม โดยสหภาพแรงงานมีบทบาทหลัก 3 ประการคือ 1) ปกป้องผลประโยชน์ร่วมของชนชั้นแรงงาน 2) มีการเคลื่อนไหวทางชนชั้น และ 3) มีการเข้าร่วมกับขบวนการเคลื่อนไหวซึ่งมีจุดมุ่งหมายทางสังคม ในช่วงหลังปี พ.ศ. 2519 เป็นต้นมา สหภาพแรงงานแปรเปลี่ยนไปสู่ความเป็นกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจซึ่งเน้นหนักที่การปกป้องผลประโยชน์ของคนงาน แต่ห่างเหินจากการเข้าร่วมขบวนการทางสังคมอื่น ๆ หลังปี พ.ศ. 2533 จนถึงปัจจุบัน การพัฒนาของสหภาพแรงงานในฐานะที่เป็นกลุ่มผลประโยชน์สะดุดลงชั่วคราวภายหลังเกิด รัฐประหารในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2534 ทั้งนี้สะท้อนบทบาทและความเข้มแข็งของสหภาพแรงงาน ซึ่งในประเทศที่เป็นระบอบประชาธิปไตยจะมีความเข้มแข็งของขบวนการแรงงานและสิ่งที่จะทำให้เกิดอำนาจต่อรอง คือขบวนการแรงงานต้องเข้มแข็งทั้งในเชิงปริมาณหรือคุณภาพ โดยขบวนการแรงงานที่เชื่อในแนวทางการเมืองมีทั้งกลุ่มที่เป็นชาวจิตชาตินิยม และอีกกลุ่มมาร์กซิสต์ที่ต้องการโค่นล้มระบอบทุนนิยม อีกแนวคือสหภาพแรงงานเชิงเศรษฐกิจที่ยอมรับระบอบทุนแล้วอยู่กับมัน อีกแนวหนึ่งก็เป็นสหภาพแรงงานแนวปฏิรูป คืออยู่ไปเพื่อปรับเปลี่ยน และอีกแนวคือเชื่อว่าขบวนการแรงงานเป็นองค์กรนำแล้วขับเคลื่อนสังคม ล้วนแต่เป็นการเคลื่อนไหวเพื่อความอยู่รอดแห่งการดำรงชีพของกลุ่มแรงงาน ท่ามกลางผลกระทบของกระแสการเปลี่ยนแปลงของการเมืองและเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อกฎหมายและนโยบายการพัฒนาประเทศ (นภาพร อดิวนิชยพงศ์, 2546) เพราะฉะนั้น การเคลื่อนไหวของขบวนการแรงงานจะต้องทำให้แรงงานทุกคนรับรู้และร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่เคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของสังคมผู้ใช้แรงงาน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุครัฐไทยแลนด์ 4.0 ในมุมมองของสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ

องค์การเภสัชกรรมทั้งระดับบริหารและผู้ปฏิบัติงาน โดยศึกษาปัจจัยประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีผลต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองในยุคไทยแลนด์ 4.0 อย่างไร เพื่อนำเสนอข้อมูลผลการศึกษาต่อสภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมให้พัฒนาองค์กรและรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาด้านแรงงาน รวมถึงเพื่อปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้างให้แก่แรงงานอย่างถูกต้อง ทั้งในด้านการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมายในระบอบประชาธิปไตยและตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 ได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 จำแนกตามปัจจัยต่อบุคคล
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลกับสมาชิกสภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม ในเรื่อง ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร คือ สมาชิกสภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม ที่อยู่ในระบบการบริหารงานขององค์การเภสัชกรรม จำนวน 1,564 คน และอยู่นอกระบบ เกษียณอายุราชการจากองค์การเภสัชกรรม จำนวน 447 คน รวมทั้งหมด 2,011 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มที่ปฏิบัติงานอยู่ในระบบการบริหารงานขององค์การเภสัชกรรม และกลุ่มที่อยู่นอกระบบการบริหารงานขององค์การเภสัชกรรม แล้วสุ่มแบบอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร ด้วยวิธีการใช้ตารางสำเร็จรูป ของเครจซี่และเมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน อีรวิฑูรี เอกะกุล, 2543) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 327 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaires) มีโครงสร้างเป็นแบบวัด โดยสร้างขึ้นจากการประยุกต์ใช้ตามแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือนของครัวเรือน การเข้าร่วมกิจกรรมเคลื่อนไหวร่วมกับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม ก่อน และ ในช่วงยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (check lists)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 จำแนกรายด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดการองค์กรและสมาชิก ด้านการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยมีระดับการวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ซึ่งลักษณะข้อคำถามเป็นแบบการวัดระดับการมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดประเด็นข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 ประกอบด้วยคำถาม 3 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.ผู้วิจัยใช้วิธีแจกแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม และประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม เพื่อดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม ที่เป็นบุคลากรขององค์การเภสัชกรรม และเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม ตามจำนวนที่กำหนดไว้คือ 327 ราย โดยนัดหมายการรวบรวมและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

2. การตรวจสอบข้อมูล (editing) ผู้วิจัยตรวจสอบดูความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับด้วยตนเองอย่างระมัดระวังและรอบคอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด

5. สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

1.วิธีการทางสถิติที่ใช้สำหรับงานวิจัยนี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ สถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัว (Independent-Samples t-test) และจะใช้สถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 ตัว ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: Oneway Anova) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ (Least Significant Difference: LSD)

2.วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบตามประเด็นข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 จำแนกเป็นหมวดหมู่ (Category) นำมาจัดลำดับความสำคัญและคุณลักษณะของข้อมูล ประเมินเปรียบเทียบกับข้อมูลทางเอกสารวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ความสอดคล้อง ความ

คล้ายคลึงและความแตกต่างของข้อมูลในลักษณะของเชิงพรรณานำไปสู่คำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง “ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0” มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม ที่อยู่ในระบบการบริหารงานขององค์การเภสัชกรรม จำนวน 327 คน เป็นเพศหญิงร้อยละ 52.3 อายุระหว่าง 30 – 49 ปี ร้อยละ 53.5 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 53.5 สถานภาพโสดร้อยละ 53.5 สมรส ร้อยละ 46.5 รายได้ไม่เกิน 26,973 บาท ร้อยละ 53.5 ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองกับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมก่อนยุคไทยแลนด์ 4.0 ร้อยละ 87.2 ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองกับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 ร้อยละ 79.5

2. ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 พบว่า ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.66) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.69) และด้านการจัดการองค์กรและสมาชิก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

3. ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลดังนี้

1 เปรียบเทียบจำแนกตามเพศต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการทดสอบค่า t-test พบว่า สมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมที่อยู่ในระบบการบริหารงานขององค์การเภสัชกรรม ตามตัวแปรเพศ มีความเคลื่อนไหวทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2 เปรียบเทียบความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการทดสอบค่า F-test พบว่าสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมที่ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความเคลื่อนไหวทางการเมือง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน อายุ สถานภาพสมรส และรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน ต่อความเคลื่อนไหวทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน

4. ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 สรุปประเด็นได้ดังนี้

1. ประเด็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า **ด้านข้อมูลข่าวสาร**ของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม สมาชิกไม่ทราบเนื่องจากไม่ได้ติดตามข่าวสาร ขาดช่องทางการสื่อสาร การกระจายข่าวสารข้อมูล การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง เกิดความล่าช้าในข้อมูลไม่ทันสมัย เทคโนโลยีล้ำสมัย ช่องทางการหาข้อมูลน้อย **ด้านการจัดการความรู้ต่างๆของสหภาพ**ไม่มีความแข็งแกร่งมากพอ **ด้านกิจกรรมและกระบวนการของสหภาพฯ** การดำเนินการยังเป็นระบบแบบแผนเดิม ๆ หน่วยงานให้ความร่วมมือไม่ทั่วถึง ขาดความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรม การพัฒนาคนไม่ทั่วถึงและไม่มีการให้ความรู้แก่สมาชิก

2. ประเด็นการจัดการองค์กรและสมาชิก พบว่า **ด้านสมาชิก** มีปัญหา ได้แก่ การเดินทางลำบาก สุขภาพ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น สมาชิกยังไม่มีความเป็นหนึ่งเดียว การรวมกลุ่มและความร่วมมือยังไม่มากพอ **ด้านคณะกรรมการ**เข้าไม่ถึงสมาชิก สัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกกับคณะกรรมการยังน้อย **ด้านระบบบริหารจัดการ** ไม่รู้รายละเอียดแนวทางการเคลื่อนไหวขององค์กร ขาดการสร้างแรงจูงใจและทำให้เกิดความตระหนักทั้งที่มีส่วนและไม่มีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหว ขาดการสนับสนุนคนรุ่นหลังได้เข้ามามีบทบาท

3. ประเด็นการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมือง พบว่า **ด้านผู้นำ** ขาดความเป็นผู้นำของแกนนำและ ภาวะผู้นำจากสมาชิก ขาดผู้นำที่แข็งแกร่งในการเชิญชวนให้สมาชิกเห็นความสำคัญของสหภาพ ผู้นำมีความเห็นไปทิศทางเดียวกับผู้บริหาร ระดับหัวหน้าไม่ให้ความร่วมมือให้สมาชิกไปเคลื่อนไหวทางการเมือง กิจกรรมแต่ละกิจกรรมจะมีแต่สมาชิกหน้าตาเดิมๆ ขาดการวางแผนอย่างเป็นระบบ **ด้านการแสดงออก** มีข้อจำกัดปัญหาอุปสรรคจากความคิดเห็นต่อรัฐบาลที่มีทหารเป็นผู้บริหาร องค์กรพัฒนาดำเนินการได้อย่างมีขอบเขตที่แคบ รัฐบาลแต่ละยุคสมัยไม่เห็นความสำคัญของสหภาพแรงงาน การเรียกร้อง มีข้อจำกัดที่เกิดจากอุปสรรคทางการเมือง ผู้นำขาดความต่อเนื่องในการเรียกร้อง การมีส่วนร่วมในการเรียกร้องของคนรุ่นใหม่มีน้อย **ด้านข้อกำหนดกฎหมาย** สมาชิกขาดความรู้ ความเข้าใจด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สมาชิกมักไม่ทราบถึงสิทธิของตนและไม่ได้แจ้งต่อสหภาพ ขาดผู้รู้ที่จะช่วยแนะนำและดำเนินการอย่างจริงจัง การไม่เท่าเทียมกันระหว่างลูกจ้างและพนักงาน รู้สึกไม่มีอะไรน่าตื่นเต้น สมาชิกไม่กล้าไปรวมกลุ่มและร่วมเคลื่อนไหวเมื่อมีกิจกรรมเกี่ยวกับการเมือง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง “ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0” ผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจสามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. **ระดับความคิดเห็นต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรม** สหภาพแรงงานองค์การเภสัชกรรม นั้นเกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มของพนักงานองค์การเภสัชกรรม ที่เล็งเห็นถึงการถูกกดขี่มานานในด้านเงินเดือนและสวัสดิการต่าง ๆ ที่ไม่เพียงพอต่อการครองชีพและมีความไม่เป็นธรรมเกิดขึ้นหลายด้านผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่มิใช่

ปริญญาบัตรได้รับเงินเพิ่มพิเศษ เงินค่าครองชีพ เบี้ยขยัน แต่พนักงานชั้นผู้น้อยไม่ได้รับ จึงได้ยื่นข้อเสนอให้ผู้บริหารมีการปรับปรุงสวัสดิการและจัดตั้งสหภาพแรงงานโดยมีวัตถุประสงค์ สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างลูกจ้างกับนายจ้างและระหว่างลูกจ้างด้วยกัน พิจารณาย่อยเหลือลูกจ้างตามคำร้องทุกข์ แสวงหาและคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสหภาพการจ้างของลูกจ้าง ดำเนินการและให้ความร่วมมือกับนายจ้างเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและรักษาผลประโยชน์ขององค์การเภสัชกรรมจัดให้มีการบริการและสวัสดิการแก่สมาชิก

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมควรเรียนรู้แนวคิดประมวลกฎหมายแรงงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาในระดับมาก ได้แก่ ต้องมีมุมมองที่เข้าใจสังคมอย่างรอบด้าน ดูแลสุขภาพ สุขของสังคมและมีส่วนร่วมในฐานะสหภาพแรงงานเชิงสังคม สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมควรเรียนรู้แนวคิดการเมือง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สอดคล้องกับบทความของ สุวิดา ธรรมมณีนวศ์ (2562) ที่ว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองจะมีขั้นตอนโดยเริ่มจากขั้นตอนการจัดระเบียบองค์กร ซึ่งหมายรวมไปถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับสหภาพในเรื่องที่สำคัญเช่น แนวคิดเรื่องกฎหมาย การเข้าใจสังคม เรื่องสิทธิต่าง ๆ นำไปสู่การบริหารจัดการหรือสร้างแนวทางเสริมให้สมาชิกมีการเรียนรู้ในประเด็นนั้น ๆ ในระดับมากขึ้น

ด้านการจัดการองค์กรและสมาชิก พบว่า สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมควรมีการรวมกลุ่มแบบสหภาพแรงงานที่เข้มแข็งในระดับมาก รองลงมา คือควรมีการพัฒนาคนให้เท่าทันยุคสมัย มีความรู้ มีฝีมือ สร้างเสริมประสบการณ์การลงมือทำทั้งระดับกรรมการและสมาชิกสหภาพฯ และควรมีการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์เพื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับน้อยที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ สังคม สारวต (2558) ที่วิเคราะห์ไว้ว่า การจัดการองค์กรและสมาชิกมีผลต่อการผลักดันให้เกิดความเคลื่อนไหว ซึ่งสมาชิกสามารถร่วมมือในการสร้าง เครือข่ายร่วมกับภาคีพันธมิตรระดมทรัพยากรและผู้เข้าร่วมการเคลื่อนไหว ทั้งความร่วมมือจาก องค์กรพัฒนาเอกชน หรือ Non-Governmental Organization(NGO) นักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศในลักษณะข้ามชาติ องค์กรที่อิสระจากรัฐ ข้าราชการและพรรคการเมืองเข้าร่วมกระทำ การรวมหมู่การหนุนเสริมอย่างต่อเนื่อง

ด้านการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมือง พบว่า สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมควรมีการรวมพลังสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างสมาชิกสหภาพฯและนายจ้างในการรักษาผลประโยชน์ของสาธารณชน อยู่ในระดับมาก รองลงมา ควรส่งเสริมให้เกิดเสรีภาพของลูกจ้าง เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองในกรณีมีตัวแทนไปเจรจาต่อรองร่วมกับนายจ้างเรื่องให้คนงานมีมาตรฐานการครองชีพและสภาพการทำงานที่ดีขึ้น ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือควรคุ้มครองมาตรฐานการจ้างให้แก่ลูกจ้าง โดยให้บริการในด้านการฝึกอบรมหรือการชักจูงลูกจ้างให้พัฒนาฝีมือแรงงานของตน สอดคล้องกับการศึกษาของ เชษฐ ใจเพชร (2561) ศึกษาการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในจังหวัดแพร่ เป็นการเคลื่อนไหวจากการที่สมาชิกมีกิจกรรมมากกว่า 1 ครั้ง มีการจัด

เจรจาต่อรอง กำหนดข้อยุติ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทุกฝ่ายและการศึกษาของ ชีรนนท์ ประเสริฐกมลเทพ (2562) ที่เสนอแนะว่าการจัดระบบองค์กรอย่างชัดเจน มีลักษณะการบริหารจัดการองค์กรในระบบปิด สมาชิกต้องมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการคิด กำหนด บทบาทหน้าที่ กำหนดกติกาและขบวนการ ตรวจสอบงบประมาณภายใน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็น ปัจจัยหลักในการดำรงอยู่ของขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัย พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีระดับความเคลื่อนไหวทางการเมืองแตกต่างกัน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วน เพศ อายุ สถานภาพสมรส และรายได้ต่อเดือนของครัวเรือน ต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจกล่าวได้ว่าจากข้อมูลทั่วไป สมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 30 – 49 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี สถานภาพสมรสและโสด รายได้ไม่เกิน 26,973 บาท เป็นประชาชนในกลุ่มที่มีลักษณะประชากรอยู่ในช่วงที่ใกล้เคียงกัน ความหลากหลายในด้านต่าง ๆ มีน้อยและแสดงออกเป็นไปในทิศทางที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากข้อมูลเชิงปริมาณ แม้ระดับความเคลื่อนไหวจะอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้าน และรายข้อพบว่า ด้านการจัดการองค์กรและสมาชิก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ควรมีการเสริมสร้างการเรียนรู้เรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานและสิทธิมนุษยชนแก่สมาชิกสหภาพฯ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และสะท้อนสอดคล้องกับเชิงคุณภาพ ซึ่งพบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านข้อมูลข่าวสาร กระบวนการจัดการความรู้ต่าง ๆ กิจกรรมและกระบวนการ ด้านการจัดการองค์กรและสมาชิก โดยเฉพาะสมาชิก คณะกรรมการ ระบบบริหารจัดการ ด้านระบบประเด็นการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมือง ได้แก่ ผู้นำ ระบบการแก้ปัญหาช่วยเหลือสมาชิกด้วยความจริงใจ ด้านการแสดงออกในความคิดเห็นของสหภาพ และข้อกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ สุวิดา ธรรมณีนวงศ์ (2562) ที่ว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองจะมีขั้นตอนโดยเริ่มจากขั้นตอนการจัดระเบียบองค์กร ซึ่งหมายรวมไปถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับสหภาพในเรื่องที่สำคัญเช่น แนวคิดเรื่องกฎหมาย การเข้าใจสังคม เรื่องสิทธิต่าง ๆ นำไปสู่การบริหารจัดการหรือสร้างแนวทางเสริมให้สมาชิกมีการเรียนรู้ในประเด็นนั้น ๆ ในระดับมากขึ้น

3. หัวข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 อธิบายได้ว่ากระบวนการเรียนรู้ การจัดการองค์กรและสมาชิกรวมทั้งกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญของการส่งเสริมการเคลื่อนไหวทางการเมืองของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่ว่าสมาชิกยังขาดความรู้ความเข้าใจ และรูปแบบการเรียนรู้ควรให้สื่อสารสนเทศที่ทันสมัยมากขึ้น มีความต่อเนื่อง สมาชิกต้องสามัคคี มีภาวะผู้นำและมีกิจกรรมต่อเนื่อง ให้โอกาสสมาชิกทุกคนได้

เข้าร่วมทุกระดับ จากแนวคิดและข้อเสนอแนะของสมาชิกสอดคล้องกับการศึกษาของ นพพล แก่งจำปา และธิตินา เหล่าอัน (2558) ที่ว่าชาวบ้านรวมตัวกันภายใต้ “กลุ่ม รักรัษบ้านเกิด” เพื่อเคลื่อนไหวต่อต้านการประกอบกิจการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ทองคำและพยายามจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นตามแนวทางของตน ด้วยความที่ชาวบ้านเชื่อมโยงกับสังคมภายนอกอย่างกว้างขวาง รวมทั้งการสัมผัสกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เข้ามาพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมชนบท ส่งผลให้โลกทัศน์และวิธีคิดในการเคลื่อนไหวต่อต้านเหมืองแร่ทองคำนั้นมีรูปแบบการเคลื่อนไหวที่หลากหลาย การศึกษาของ พรพรม พรหมชาติ (2562) กล่าวว่าเมื่อไม่สามารถออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองในรูปแบบเก่าได้ จึงจำเป็นต้องใช้ยุทธวิธีทางสื่อ ซึ่งปัจจุบันนี้ก็เอื้อมาก เมื่อเผยแพร่ทางเทคโนโลยี สื่อโทรทัศน์แล้ว ในบางครั้งยังมีคนนำไปเผยแพร่ต่อ ทางโซเชียลมีเดีย ด้านอื่น ๆ อีกด้วย และเสนอแนะไว้ว่าสื่อบุคคลซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าสื่ออื่น ๆ ในการร่วมปฏิบัติการกิจเพื่อให้บรรลุภาระหน้าที่ให้สำเร็จ การศึกษาของสังกมา สารวัตร (2558) กล่าวว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม โดยการจัดการชุมนุมเรียกร้องที่มีกรอบโครงการทางการเมือง (political project) ชัดเจน การสร้าง กระบวนการเรียนรู้ภายในที่ได้ผล ซึ่งแปรความเดือดร้อนเป็นการกระทำรวมหมู่ได้ ปฏิบัติการ การต่อสู้ได้เริ่มจากการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิก ให้เข้าร่วมการเคลื่อนไหว พัฒนากลุ่มให้มี สมาชิกเพิ่มมากขึ้นขนาดใหญ่มากขึ้น ควบคู่ไปกับการสร้างเครือข่ายแนวร่วมทั้งในและต่างประเทศเพื่อ สร้างพลังอำนาจในการต่อรองกดดันต่อรัฐบาล และบริษัทอุตสาหกรรมข้ามชาติ และเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชนและประชาคมโลก โดยอาศัยความร่วมมือจากสื่อมวลชน ทั้งหมดพบว่า จุดหมายมีลักษณะมากไปกว่าการเรียกร้องให้แก้ไขความเดือดร้อน เฉพาะหน้าของกลุ่มพวกตน แต่ได้สร้างศักยภาพผลักดันการ เปลี่ยนแปลงนโยบายและกฎหมายตลอดจนการมีส่วนร่วมของประชาชนในเครือข่ายอื่น ๆ ดังนั้นหากสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมจะเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อประโยชน์ขององค์การเองหรือประโยชน์ของสังคมการคำนึงถึงกระบวนการเรียนรู้ การจัดองค์การและสมาชิก และกิจกรรมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ควรส่งเสริมและได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การเภสัชกรรมหรือหน่วยงาน องค์การอื่นที่สนใจควรพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ในเรื่องดังกล่าวแก่สมาชิก และสนับสนุนให้สมาชิกมีความเท่าทันรอบรู้เรื่องสื่อ เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้เรื่องการใช้สื่อ

1.2 สหภาพหรือองค์กรต่าง ๆ ควรคุ้มครองมาตรฐานการจ้างให้แก่ลูกจ้าง โดยให้บริการในด้านการฝึกอบรมหรือการชักจูงลูกจ้างให้พัฒนาฝีมือแรงงานของตน

1.3 องค์การที่ต้องการเสริมสร้างความเคลื่อนไหวทางการเมืองสามารถนำพัฒนาการเคลื่อนไหวได้จากปัจจัยด้านกระบวนการเรียนรู้ การจัดองค์กรและสมาชิกและลักษณะการจัดกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองของสมาชิก
- 2.2 ควรศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองในด้านอื่น ๆ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ
- 2.3 ผู้วิจัยควรทำการเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือหลายรูปแบบ เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงของสภาพปัญหาหรือข้อเสนอแนะหลากหลายมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- เชษฐ ใจเพชร. (2561). การเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในจังหวัดแพร่. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย” ครั้งที่ 10. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- ธีรนนท์ ประเสริฐกมลเทพ. (2562). ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองต่อต้านและสนับสนุน การใช้เทคโนโลยี GMOs ในเกษตรกรรมไทย. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา, 9(3), 1-12.
- นพพล แก่งจำปา และจิตติญา เหล่าอัน. (2558). การเมืองภาคประชาชน: กรณีศึกษาการเคลื่อนไหวต่อต้านเหมืองแร่ทองคำของชาวบ้าน “กลุ่มรักษ์บ้านเกิด” ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย. วารสารงานวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 13(43), 1-12.
- นภาพร อติวานิชยพงศ์. (2546). สหภาพแรงงานและการเคลื่อนไหวของคนงานในประเทศไทย: บทบาทของการเป็นขบวนการทางสังคมและองค์กรผลประโยชน์ พ.ศ. 2515 - 2545. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพรม พรหมชาติ. (2562). การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หลังการรัฐประหาร ปี พ.ศ. 2557-2561. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สังกมา สารวัตร. (2558). ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมแนวใหม่: ศึกษากรณีเครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์. วารสารการเมืองการปกครอง, 5(2), 1-29.
- สุวิดา ธรรมมณีวงศ์. (2544). การเคลื่อนไหวทางสังคม. วารสารอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 23(2), 32-54.